

คู่มือการใช้งานเสาธง
โรงเรียนนายเรือ

คำนำ

คู่มือการใช้งานเสาธง โรงเรียนนายเรือเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ “การจัดการความรู้” (Knowledge Management) ของโรงเรียนนายเรือ ซึ่งได้นำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานด้านการชักธงราชนาวีประจำวัน การประดับธงราว การชักธงประมวลและการประดับไฟในโอกาสต่างๆ ที่ ทร. ได้กำหนดไว้ รวมถึงกิจกรรมอื่นๆ ของโรงเรียนนายเรือ อาทิ งานอำลาชีวิตราชการของผู้บังคับบัญชาระดับสูง งานสดุดีวีรชนกองทัพเรือ งานราตรีสามสมอ ฯลฯ เป็นต้น

โรงเรียนนายเรือ เป็นหน่วยงานที่ผลิตนายทหารชั้นสัญญาบัตร อันถือว่าเป็นรากแก้วของกองทัพเรือ เสาธงเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่บ่งบอกความเป็นทหารเรือไทย รวมทั้งแสดงถึงการบังคับบัญชา ธงที่ชักขึ้น ต้องไม่ชำรุด หรือมีสีซีดจาง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการบำรุงรักษาให้ใช้งานได้ตลอดเวลาและดูสง่างามอยู่เสมอ โดย รร.นร. มอบให้ กรม นนร.ร.อ.ร.นร. (กพล.กรม นนร.ร.อ.ฯ) เป็นหน่วยดูแลรับผิดชอบ ซึ่งการปฏิบัติสามารถปฏิบัติตามคู่มือการใช้งานเสาธงเล่มนี้ได้

การจัดทำคู่มือการใช้งานเสาธง โรงเรียนนายเรือ ได้รับความร่วมมือจาก กองพลศึกษา กรมนักเรียนนายเรือรักษาพระองค์ รวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทั้งในและนอกหน่วย นำความรู้มาจัดการให้เป็นระบบ ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะสมคลังความรู้ และเผยแพร่ความรู้ อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในอนาคตต่อไป

*****

กองพลศึกษา กรม นนร.ร.อ.ร.นร.
กันยายน ๒๕๖๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
เสาชิงช้า วิทยาลัยนาฏศิลป์	๑
การเตรียมการใช้งานเสาชิงช้า วิทยาลัยนาฏศิลป์	๓
ขั้นตอนการใช้งาน	๓
ขั้นตอนการเก็บรักษา	๓
การซ้กชงประเภทต่างๆ	๔
การต่อและการซ้กชงราว	๑๑
การเปลี่ยนเชือกซ้กชง	๑๘
รูปแบบมาตรฐานเสาชิงช้าวิทยาลัยนาฏศิลป์	๒๖
ขนาดชงที่ใช้กับเสาชิงช้าวิทยาลัยนาฏศิลป์	๒๗
อัตราอุทธรณ์ (ชง) รร.นร.	๒๘
การสนับสนุนชงวิทยาลัยนาฏศิลป์ให้แก่ รร.นร. เป็นกรณีพิเศษ	๓๐
อายุการใช้งาน	๓๑
ขนาดมาตรฐานชงที่ใช้ในกองทัพเรือ	๓๒
ระเบียบและเอกสารอ้างอิง	๓๗

*****

เสาธงราชนาวี โรงเรียนนายเรือ

ธงชาติ เป็นสัญลักษณ์แห่งเกียรติของประเทศ บ่งบอกถึงเผ่าพันธุ์ รากและเง้า บอกถึงศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ของคนในชาติ หลายประเทศใช้สัญลักษณ์บนผืนธงบ่งบอกประวัติศาสตร์ ทั้งภูมิศาสตร์ การปกครองฯ ให้ชนชาวโลกได้ประจักษ์ถึงความภูมิใจในชาติเชื้อเผ่าพงของตน สำหรับประเทศไทย ผืนธงที่เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงชาติไทย คือ ธงชาติไทย และธงราชนาวี

โรงเรียนนายเรือ เป็นหน่วยศึกษาขนาดใหญ่ มีพื้นที่กว้างขวาง ประกอบด้วยอาคารหลายหลังและมี ผบ.หน่วยชั้นยศ พล.ร.ท. เสาธงประจำหน่วย จึงมีความสูง ๓๕ เมตร (ดูเอกสารประกอบที่ ๑ รูปแบบมาตรฐานเสาธงราชนาวีไทย) ขนาดของธงที่ใช้ประกอบด้วย

- ธงราชนาวี วันธรรมดา ขนาด ๖ แถบ
วันอาทิตย์/นักชัตฤกษ์ ขนาด ๘ แถบ
- ธงยศ/ธงตำแหน่ง ขนาด ๓ แถบ
- ธงประมวลราชนาวี (ธงราว) ที่ชักประดับในวันสำคัญ ๆ ขนาด ๓ แถบ

เสาธงประจำโรงเรียนนายเรือ ประกอบด้วย

๑. สายเชือกสำหรับชักธง ขนาด ๓/๔ นิ้ว จำนวน ๑๑ เส้น ประกอบด้วย
  - ยอดเสา จำนวน ๒ เส้น
  - พรวนขวา จำนวน ๓ เส้น
  - พรวนซ้าย จำนวน ๓ เส้น
  - เสาก้ำฟ จำนวน ๑ เส้น
  - ข้างเสาก้ำฟ (ชักธงราว) จำนวน ๒ เส้น
๒. รอก ขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๑๑ ตัว ประกอบด้วย
  - ยอดเสา จำนวน ๒ ตัว
  - พรวนขวา จำนวน ๓ ตัว
  - พรวนซ้าย จำนวน ๓ ตัว
  - เสาก้ำฟ จำนวน ๑ ตัว
  - ข้างเสาก้ำฟ (ชักธงราว ๒ สาย) จำนวน ๒ ตัว
๓. ไฟพรวน จำนวน ๖ ดวง
๔. ไฟยอดเสาสีแดง จำนวน ๑ ดวง
๕. ไฟลังกา (สปอตไลท์) จำนวน ๔ ดวง

การเตรียมการใช้งานเสาธง รร.นร.

๑. หน่วยรับผิดชอบสั่งการ โดย ยก./ขว.บก.รร.นร.
๒. กพล.กรม นนร.ร.อ.รร.นร. ประสานขอเบิกธงที่ใช้จาก พธ.ฝบก.รร.นร.
๓. กรณีธงที่ใช้นอกเหนือจากบัญชีที่มีอยู่ ให้ พธ.ฝบก.รร.นร. เบิกจาก พธ.ทร. (นอกอัตราหน่วย)
๔. กรณีประดับเรือหลวงธนบุรีในพิธีการต่าง ๆ จะขอเบิกเป็นกรณีพิเศษ

ขั้นตอนการใช้งาน

๑. กพล.กรม นนร.ร.อ.ฯ จัดเจ้าหน้าที่ดำเนินการชักธงขึ้นและลดธงลง
๒. ปฏิบัติตามสั่งการของ ยก.บก.รร.นร.
๓. การชักธง ปฏิบัติตามระเบียบกองทัพเรือ
  - ๓.๑ ระเบียบกองทัพเรือ ว่าด้วยการชักธง พ.ศ.๒๕๑๔
  - ๓.๒ ระเบียบกองทัพเรือ ว่าด้วยการชักธง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๗
  - ๓.๓ คำสั่งกองทัพเรือ ที่ ๑๗๓/๒๕๖๐ เรื่อง การชักธงราวในพิธีต่าง ๆ ลง ๒๑ ก.ค.๖๐

ขั้นตอนการเก็บรักษา

๑. กพล.กรม นนร.ร.อ.ฯ เป็นผู้เก็บรักษาธง
๒. พธ.ฝบก.รร.นร. เป็นผู้จัดหา เบิกจ่ายตามอัตรา
๓. กงน.ฝบก.รร.นร. เป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับเชือก รอกและไฟ

การชักธงประเภทต่างๆ

๑. ธงราชนาวี

ขนาดธงราชนาวี

วันจันทร์ – วันเสาร์ ใช้ธงราชนาวี ขนาด ๖ แถบ

วันอาทิตย์และวันนักขัตฤกษ์ ใช้ธงราชนาวี ขนาด ๘ แถบ

วันที่มีการประดับธงราว ใช้ธงราชนาวี ขนาด ๘ แถบ

การชักธงราชนาวีที่ยอดเสา ของ รร.นร.

ตามปกติการชักธงราชนาวีที่ยอดเสา ของ รร.นร. เป็นการปฏิบัติตาม ระเบียบ ทร.ว่าด้วยการชักธง พ.ศ.๒๕๑๔ (ตอน ๗ ข้อ ๔๘.๑) ที่กำหนดไว้ว่า “ผู้บังคับบัญชาของหน่วยใดที่มีธงยศหรือธงตำแหน่ง เมื่อมีที่ทำการอยู่บนบก จะชักธงยศหรือธงตำแหน่งได้ในเมื่อผู้นั้นเป็นผู้บังคับบัญชาของหน่วยกำลังรบ”

๒. การชักธงยศ/ธงตำแหน่ง

ธงยศและธงตำแหน่งทหารเรือ นอกจากจะเป็นเครื่องหมายแสดงฐานะและเกียรติของผู้บังคับบัญชา แล้ว ยังเป็นเครื่องหมายแสดงการบังคับบัญชาและแสดงสถานที่ตั้งกองบังคับการอีกด้วย จึงให้ชักได้ ทั้งในเรือหลวงและบนบก

ธงยศทหารเรือ ตามปกติใช้สำหรับนายพลเรือที่มีหน้าที่บังคับบัญชาหน่วยกำลังรบ สำหรับนายพลเรือ ซึ่งไม่มีหน้าที่บังคับบัญชาหน่วยกำลังรบ ย่อมไม่มีการชักธงสำหรับผู้นั้น เว้นแต่จะไปกับเรือหลวง ในหน้าที่ราชการ (ระเบียบ ทร.ว่าด้วยการชักธง พ.ศ.๒๕๑๔ ตอนที่ ๒ ข้อ ๔.)

รร.นร. จึงไม่มีการชักธงยศ/ธงตำแหน่งสำหรับ ผบ.รร.นร. (ระเบียบ ทร.ว่าด้วยการชักธง พ.ศ.๒๕๑๔ ตอน ๗ ข้อ ๔๘.๓ การชักธงยศหรือธงตำแหน่งบนบก ให้อนุโลมตามการชักธงยศหรือธงตำแหน่งในเรือหลวง)

การชักธงราชनावีที่เสากีฬ ของ รร.นร.

เมื่อมีผู้บังคับบัญชาระดับสูง เข้ามาในพื้นที่ รร.นร. ด้วยหน้าที่ราชการ เช่น ผบ.ทร. ฝ่ายที่รับผิดชอบ (ยก./ขว.บก.รร.นร.) จะประสานให้ กพล.กรม นนร.รอ.๑ เตรียมชักธงยศ/ธงตำแหน่ง ซึ่งในการปฏิบัตินั้น เมื่อได้รับแจ้งจาก ยก./ขว.บก.รร.นร. แล้ว กพล.กรม นนร.รอ.๑ จะประสานนายทหารเวรประจำวันวันนั้น ทราบเพื่อให้เปลี่ยนการชักธงราชनावีจากยอดเสาไปชักที่เสากีฬ และเมื่อถึงเวลาที่กำหนด ให้เวรประจำวัน กพล.กรม นนร.รอ.๑ หรือ จนท.ที่จัดไว้ทำการชักธงยศ/ธงตำแหน่งที่ยอดเสาแทนธงราชनावี (ระเบียบ ทร. ว่าด้วยการชักธง พ.ศ.๒๕๑๔ ตอนที่ ๗ ข้อ ๔๘.๒ ถ้าจะชักธงยศหรือธงตำแหน่งร่วมเสากับธงราชनावี ก็ให้ชักธงยศหรือธงตำแหน่งที่ยอดเสา และย้ายธงราชनावีไปชักที่กีฬ...)

การชักธงยศ/ธงตำแหน่ง ของ รร.นร. ให้ปฏิบัติตามระเบียบการชักธง ดังนี้ (รายละเอียดตามผนวก)

๒.๑ พระราชบัญญัติธง พ.ศ.๒๕๒๒

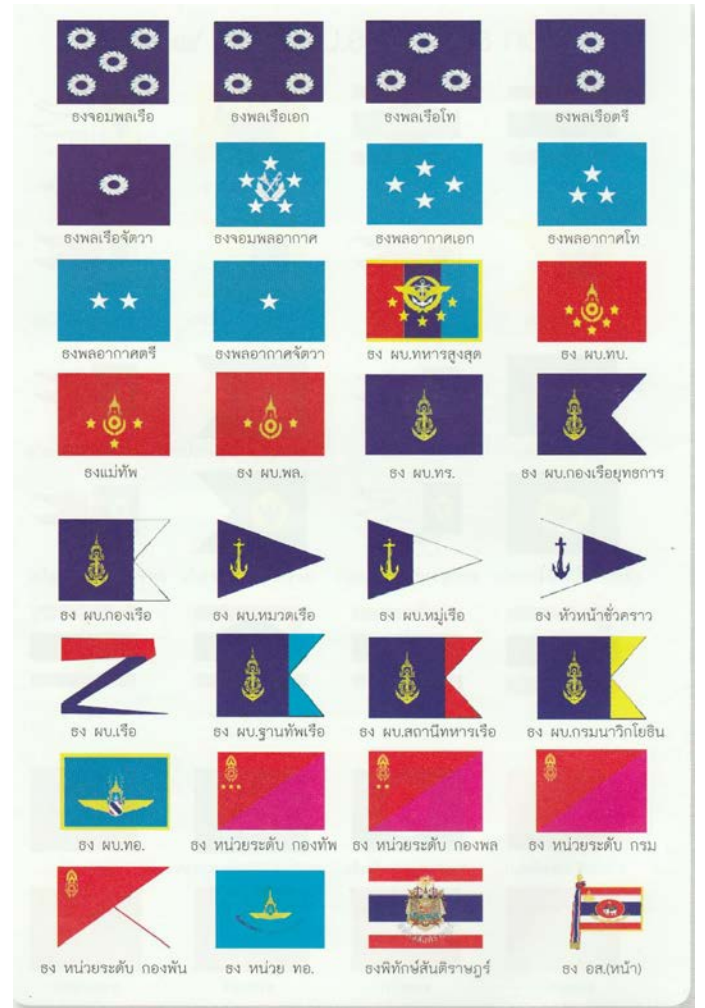
๒.๒ ระเบียบกองทัพเรือว่าด้วยการชักธง พ.ศ.๒๕๑๔

๒.๓ ระเบียบกองทัพเรือว่าด้วยการชักธง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๗

๒.๔ ข้าราชการนาวิกพิท.ร. ด่วน ด่วน ๗๗/๐๗/๕๗ มว.๑๕๑๓๒๐ ม.ค.๕๗

๒.๓ คำสั่งกองทัพเรือ ที่ ๑๗๗/๒๕๖๐ เรื่อง การชักธงราวในพิธีต่างๆ

รูปธงยศ/ธงตำแหน่ง

๓. การชักธงประมวล

CODE YZ

NAVAL ACADEMY TRIATHLON 2016

(การแข่งขันไตรกีฬา 2016 โรงเรียนนายเรือ)

ภาพในอดีตเมื่อ 1 เม.ย.56 เมื่อคราวเรือรบจากญี่ปุ่น ผ่านท่าเรือขอนแก่น โรงเรียนนายเรือ

การชักธงประมวลจะปฏิบัติเมื่อมีการสั่งการจาก ยก./ขว.บก.ร.ร.นร. ในการรับ – ส่ง หมูเรือฝึก นนร. หรือหมูเรือฝึกนักเรียนนายเรือต่างประเทศ เช่น หมูเรือฝึกนักเรียนนายเรือญี่ปุ่น เป็นต้น ประกอบด้วย หมูประมวลต่างๆ ดังนี้

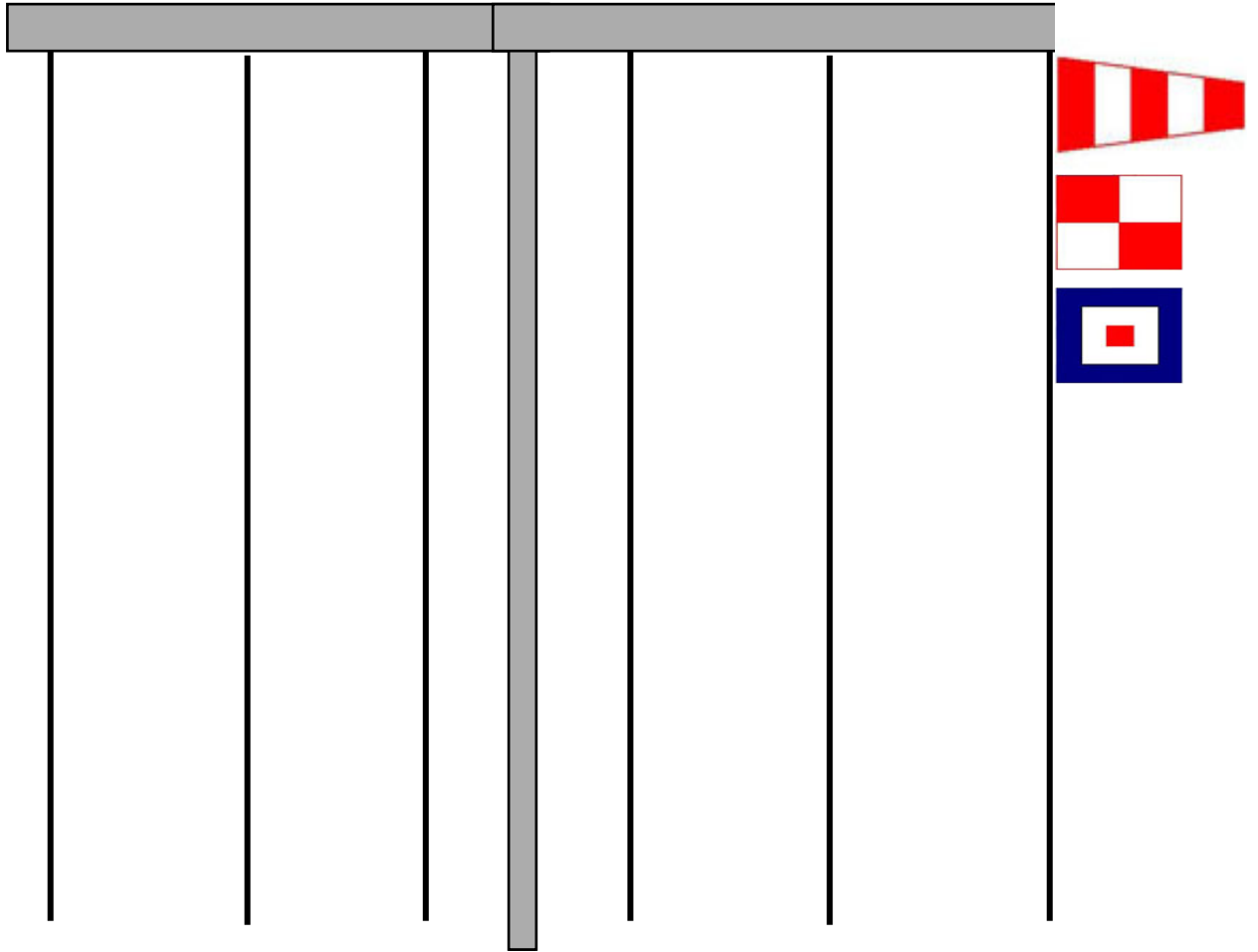
๓.๑ การชักธงต้อนรับ

- CODE YZ
- WELCOME หมายความว่า “ยินดีต้อนรับ”

๓.๒ การชักธงอวยพร

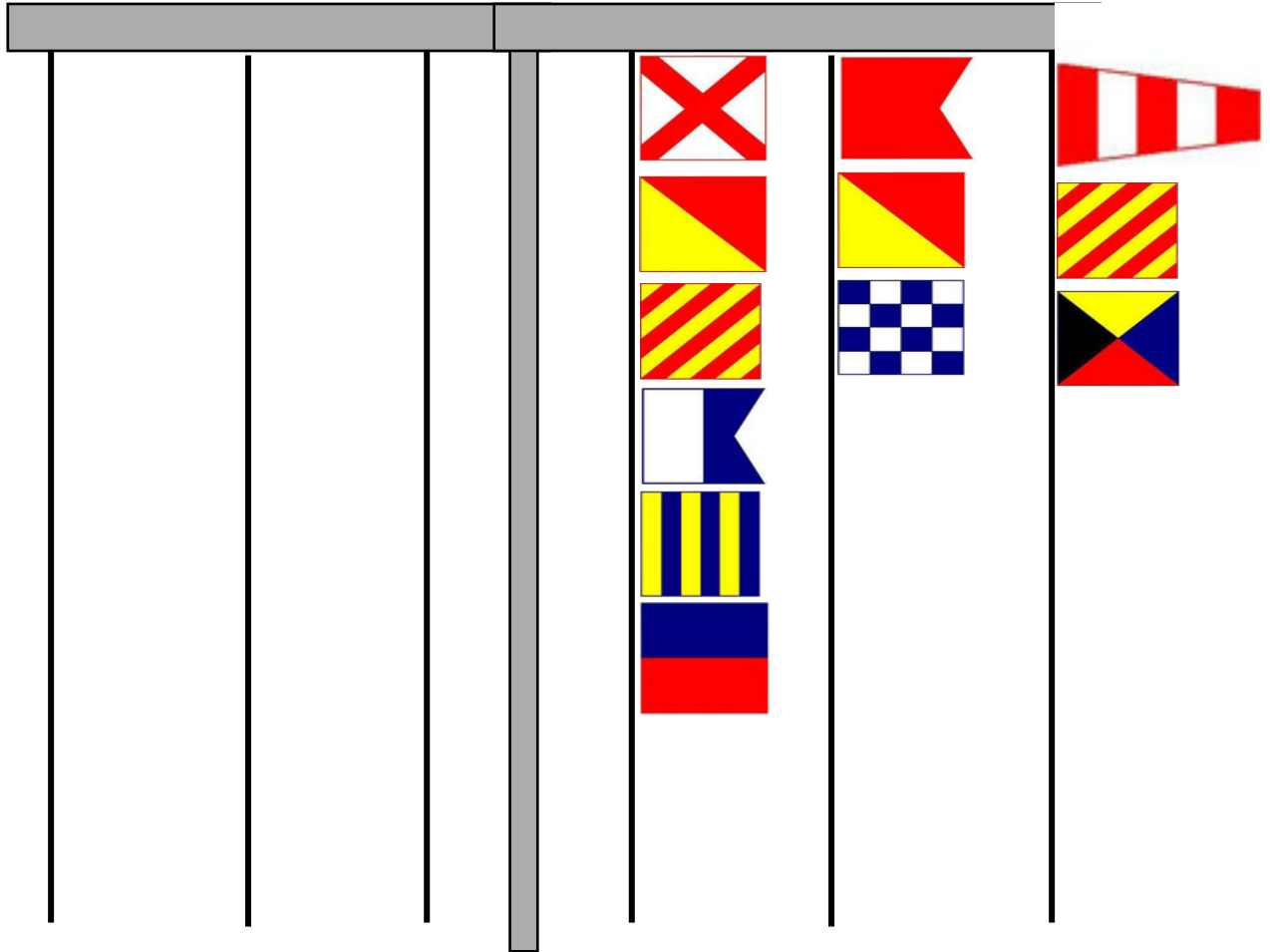
- CODE UW   หมายความว่า “ขอให้โชคดี”

๓.๓ การชักธงอวยพร

- CODE YZ

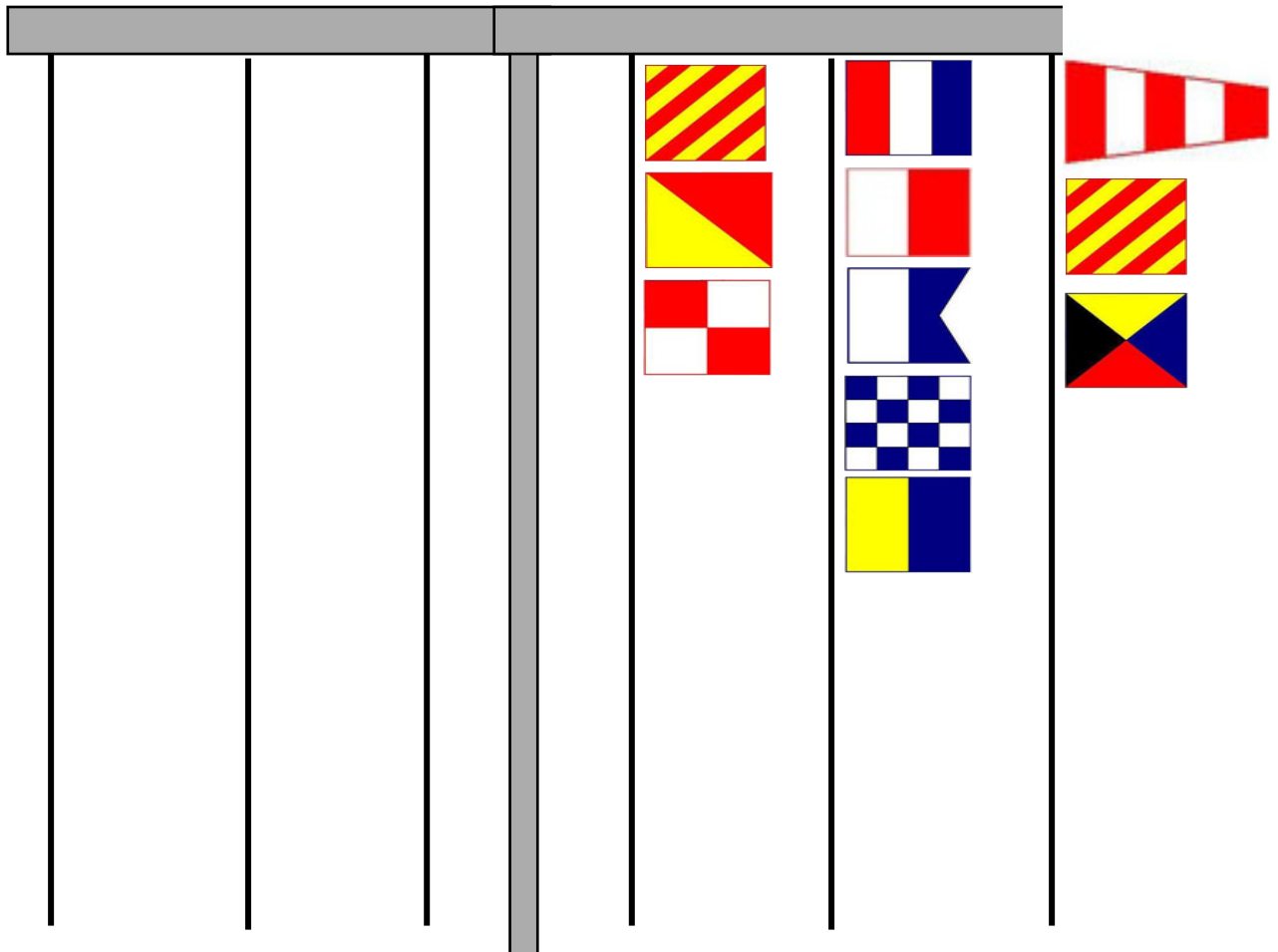
- BON VOYAGE   หมายความว่า “ขอให้เดินทางโดยสวัสดิภาพ”

๓.๔ การชักธงขอบคุณ

- CODE YZ

- THANK YOU   หมายความว่า “ขอขอบคุณ”

การต่อและการชักธงราว

การชักธงราว เป็นการชักธงแต่งเรือ ซึ่งแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ การชักธงยอดเสาแต่งเรือ และการชักธงราวแต่งเรือ สำหรับการชักธงราวบนบก ให้ชักเฉพาะที่เสาซึ่งมีธงราชนาวี โดยชักตั้งแต่พื้นดินจนถึงปลายเสา แล้วโยงลงมาที่พื้นดินด้านตรงข้าม มีระยะห่างจากโคนเสาธงเท่าๆ กันทั้งสองข้าง โดยใช้ธงสัญญาณผูกเรียงกันตามลำดับเช่นเดียวกับการชักธงราวในเรือ จะหันด้านหน้าของธงราวไปในทางทิศใดให้ตรงตาม แล้วแต่ความเหมาะสมของสถานที่นั้นๆ ซึ่งโอกาสและพิธีการชักธงราวบนบกให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการชักธงราวแต่งเรือ (ตามระเบียบกองทัพเรือว่าด้วยการชักธง พ.ศ.๒๕๑๔ ตอนที่ ๖, ๗ และ ๘)

สำหรับการชักธงที่ ร.ล.ธนบุรี นั้น จะมีการประดับธง ในวันที่ ๑๗ มกราคม ของทุกปี ซึ่งกองทัพเรือกำหนดเป็นวันวันวีรชนกองทัพเรือ (๑๗ มกราคม ๒๔๘๔) การประดับธงที่ ร.ล.ธนบุรี จึงเป็นการปฏิบัติตามระเบียบกองทัพเรือว่าด้วยการชักธง พ.ศ.๒๕๑๔ ตอนที่ ๑๑ เบ็ดเตล็ด ข้อ ๗๐ ที่กำหนดไว้ว่า “ข้อ ๗๐. เรือที่ทางราชการ ได้ส่งปลดจากระวางประจำการแล้ว โดยปกติไม่ชักธงประจำเรือ เว้นแต่ในกรณีที่กองทัพเรือเห็นเป็นการสมควร จึงให้ชักธงราชนาวีที่ท้ายเรือ

๔. การชักธงราวประดับที่เสาธงและที่เรือธนบุรี

๔.๑ ธงราวประดับที่เสาธง ใช้ธงราว ขนาด ๓ แถบ

๔.๒ ธงราวประดับที่เรือธนบุรี ใช้ธงราว ขนาด ๒ แถบ

๔.๓ ต่อธงราวแบบราชนาวี คือ ธงอักษร ก - ฤ และธงเลขแหลม ๑ - ๐ กำหนดให้ใช้ธงอักษร ๓ ตัว คั่นด้วย ธงเลขแหลม ๑ ตัว สลับกันไปจนครบ ๔๐ ตัว เพื่อให้เกิดความสวยงามพอดีกับความสูงของเสาธง ถ้าสายเชือกธงสั้นเกินไปให้ต่อธงเพิ่มตามลำดับ แต่ถ้าสายเชือกธงยาวเกินไปก็ให้ตัดส่วนเกินออก

๔.๔ การปฏิบัติ ในการชักธงราวที่เสาธงโรงเรียนนายเรือ และที่ ร.ล.ธนบุรี

๔.๔.๑ ที่เสาธง

- ปักเสาสมอบก ด้านข้างขวา - ซ้าย ระยะห่างจากเสาธง ๓๐ - ๓๕ เมตร เพื่อใช้สำหรับผูกปลายเชือกธงราวของทั้ง ๒ สาย

- ใช้สายเชือกธง บนยอดเสา หรือ ใช้สายเชือกธงบนพรวน สายในทั้งสองด้าน หรือใช้สายเชือกธง ด้านข้างสายที่ต่ำกว่าพรวนทั้งสองด้าน ตามความเหมาะสม

๔.๔.๒ ที่เรือธนบุรี

- ชักขึ้นที่เสาธงเรือธนบุรี โดยให้ปลายทั้งสองผูกติดกับ เสาหัวเรือ และ เสาท้ายเรือ

ภาพการต่อธงราวแบบราชนาวิ

ก ข ค 1

ง จ ฉ 2

ช ซ ญ 3

ด ต ถ 4

ท น บ 5

ป ผ ฝ 6

พ ฟ ม 7

ย ร ล 8

ว ส ท 9

๑๖๐

การชักธงราวในพิธีต่าง ๆ

ตามคำสั่งกองทัพอเรือ ที่ ๑๗๓/๒๕๖๐ ให้หน่วยเรือและหน่วยบก ชักธงราวเป็นการประจำ สำหรับวันพิธีในรอบปี ดังนี้

๑. วันกองทัพไทย วันที่ ๑๘ มกราคม เป็นเวลา ๑ วัน
๒. วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร วันที่ ๒๘ กรกฎาคม เป็นเวลา ๓ วัน (ตั้งแต่ ๒๗ - ๒๙ กรกฎาคม)
๓. วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร วันที่ ๑๒ สิงหาคม เป็นเวลา ๑ วัน
๔. วันพระราชทานธงชาติไทย วันที่ ๒๘ กันยายน เป็นเวลา ๑ วัน
๕. วันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ วันที่ ๕ ธันวาคม เป็นเวลา ๓ วัน (ตั้งแต่ ๔ - ๖ ธันวาคม)
๖. วันรัฐธรรมนูญ วันที่ ๑๐ ธันวาคม เป็นเวลา ๓ วัน (ตั้งแต่ ๙ - ๑๑ ธันวาคม)

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติเป็นคำสั่งยืน ส่วนการชักธงราวในวันอื่นใดซึ่งมิได้กระทำการประจำจะได้สั่งเฉพาะกาลนั้น

การเปลี่ยนเชือกสำหรับชักธง

การเปลี่ยนเชือกสำหรับชักธงบนยอดเสาและพรวน

๑. ใช้ลวด แทนปลายเชือกเส้นใหม่ และปลายเชือกเส้นเก่า
๒. พับลวด พันเกลียวให้เรียบร้อย

๓. ใช้ลวดอีกเส้นทำเหมือนข้อ ๑

๔. ใช้เทปพันรอบๆ เชือกทั้งสองเส้น เพื่อให้เรียบสามารถเคลื่อนที่ผ่านรอกได้โดยไม่ติดขัด

๕. ซักสายเชือกใหม่ขึ้นไปบนเสาธงให้ผ่านรอก แล้วผูกเชือกกับชุดขอเกี่ยวธง
๖. สำหรับลวดนั้น สามารถใช้ด้ายไนลอนแทนก็ได้ โดยใช้เข็มแทงเชือก

ภาพการชักธงยศ/ธงตำแหน่ง

ขั้นตอนการเกี่ยวธงและการผูกปลายเชือกธง

ขั้นตอนการเกี่ยวธงและการผูกปลายเชือกธง

ภาพการซ่อมบำรุง เปลี่ยนเชือก รอก ไผ่อดเสาและไฟพรวน

ไฟพราน

ห่วงและรอกขนาดต่างๆ

รูปแบบมาตรฐานเสาธงราชนาวิไทย

จุดประสงค์ของการกำหนดรูปแบบของเสาธงราชนาวิ เพื่อให้การก่อสร้างเสาธงฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยภายใต้มาตรฐานหรือหลักเกณฑ์เดียวกัน ซึ่ง กท. ได้กำหนดแบบมาตรฐานเสาธงตามความสูงไว้ ๓ ขนาด เพื่อให้หน่วยใน กท. ใช้เป็นมาตรฐานในการก่อสร้าง (เสาธง ขนาดใหญ่สูง ๓๐ เมตร เสาธง ขนาดกลาง สูง ๑๔.๕ เมตร และเสาธง ขนาดเล็ก สูง ๑๑ เมตร) ทั้งนี้ กท. ได้อนุมัติให้ ทร. ใช้เสาธงราชนาวิ เป็นแบบก่อสร้างแทนแบบมาตรฐาน กท. ได้ เนื่องจากเสาธงของ ทร. มีลักษณะเฉพาะ คือ มีพรวนและเสาเก้าฟ ดังนั้น ทร. จึงได้อนุมัติกำหนดให้จัดทำแบบเสาธง ฯ ตามแบบก่อสร้างของ ชย.ทร. ไว้ จำนวน ๕ ขนาด ดังนี้

๑. เสาธง สูง ๓๕ เมตร ตามแบบ ชย.ทร. หมายเลข ๓๙ - ๒ - ๐๓๖ (เสาธงแบบ ก.) ใช้กับหน่วยกำลังรบที่ ผบ.หน่วย ชั้นยศ พล.ร.ท. ขึ้นไป และสถานที่สำคัญของ ทร. (เช่น สนามกีฬาราชนาวิ) หรือหน่วยศึกษาขนาดใหญ่ ซึ่งมีพื้นที่กว้างขวาง ประกอบด้วยอาคารหลายหลัง เช่น รร.นร. และ รร.ชุมพลฯ เป็นต้น
๒. เสาธง สูง ๒๕ เมตร ตามแบบ ชย.ทร. หมายเลข ๓๘ - ๒ - ๐๓๔ (เสาธงแบบ ข.) ใช้กับหน่วยกำลังรบที่ ผบ.หน่วย ชั้นยศ พล.ร.ต. และหน่วยอื่น ๆ ที่ ผบ.หน่วย ชั้นยศ พล.ร.ท. และ พล.ร.ต.
๓. เสาธง สูง ๑๖ เมตร ตามแบบ ชย.ทร. หมายเลข ๓๕ - ๓ - ๐๕๐ (เสาธงแบบ ค.) ใช้กับหน่วยกำลังรบระดับกองพันหรือ ผบ.หน่วย ชั้นยศ น.ท. ขึ้นไป ซึ่งมีที่ตั้งแยกเป็นอิสระจากหน่วยเหนือ
๔. เสาธง สูง ๑๑ เมตร ตามแบบ ชย.ทร. หมายเลข ๓๘ - ๓ - ๐๖๕ (เสาธงแบบ ง.) ใช้กับหน่วยระดับต่ำกว่ากองพัน ซึ่งมีที่ตั้งแยกเป็นอิสระจากหน่วยเหนือ
๕. เสาธง สูง ๓ เมตร ตามแบบ ชย.ทร. หมายเลข ๓๙ - ๒ - ๑๑๕ (เสาธงแบบ จ.) ใช้กับหน่วยที่มีพื้นที่จำกัดและติดตั้งบนอาคาร

ที่มา: อนุมัติ ทร. ท้ายบันทึก กบ.ทร. ที่ต่อ กบ.ทร. เลขรับ ๕๒๐๑/๓๙ ลง ๒๘ พ.ย.๓๙ เรื่อง ขออนุมัติกำหนดรูปแบบมาตรฐานเสาธงราชนาวิประจำหน่วยต่าง ๆ ใน ทร.

ขนาดธงที่ใช้กับเสาธงราชนาวิ

สำหรับความเหมาะสมของธงที่จะนำมาใช้กับเสาธงราชนาวิ ขนาดต่างๆ นั้น พท.ทร. ได้พิจารณาความเหมาะสมไว้ ดังนี้

๑. เสาธง สูง ๓๕ เมตร
ขนาดธงราชนาวิ วันธรรมดา ขนาด ๖ แถบ วันอาทิตย์/นักชัตฤกษ์ ขนาด ๘ แถบ
ขนาดธงชั้นยศ ขนาด ๓ แถบ
๒. เสาธง สูง ๒๕ เมตร
ขนาดธงราชนาวิ วันธรรมดา ขนาด ๔ แถบ วันอาทิตย์/นักชัตฤกษ์ ขนาด ๖ แถบ
ขนาดธงชั้นยศ ขนาด ๒ แถบ
๓. เสาธง สูง ๑๖ เมตร
ขนาดธงราชนาวิ วันธรรมดา ขนาด ๓ แถบ วันอาทิตย์/นักชัตฤกษ์ ขนาด ๔ แถบ
ขนาดธงชั้นยศ ขนาด ๒ แถบ
๔. เสาธง สูง ๑๑ เมตร
ขนาดธงราชนาวิ วันธรรมดา ขนาด ๒ แถบ วันอาทิตย์/นักชัตฤกษ์ ขนาด ๓ แถบ
ขนาดธงชั้นยศ ขนาด ๒ แถบ
๕. เสาธง สูง ๓ เมตร
ขนาดธงราชนาวิ วันธรรมดา ขนาด ๒ แถบ วันอาทิตย์/นักชัตฤกษ์ ขนาด ๓ แถบ
ขนาดธงชั้นยศ ขนาด - แถบ

หมายเหตุ ธงประมุขราชนาวิ (ธงราว) ที่ชักประดับในวันสำคัญ ๆ เป็นไปตามอัตราที่ พท.ทร. กำหนด

อัตรายุทธอาภรณ์ (ง) รร.นร.

อัตรายุทธอาภรณ์ (ง) ของโรงเรียนนายเรือ นั้น พท.ทร.ได้กำหนดอัตราฯ ไว้แล้ว ตามอนุมัติ จก.พท.ทร. ลง ๒ ต.ค.๕๑ ท้ายบันทึก กผค.พท.ทร. (แผนกสถิติฯ โทร.๕๔๔๘๓) ที่ กท ๐๕๒๔/๕๓๘ ลง ๒๙ ก.ย.๕๑ เรื่อง หน่วยต่าง ๆ ขออนุมัติกำหนดอัตรายุทธอาภรณ์ รายละเอียดดังนี้

อัตรายุทธอาภรณ์ (ง)

หน่วย รร.นร.

ลำดับ	รายการ	หน่วยนับ	อัตรา (จำนวน)	หมายเหตุ
๑	ธงประมวลาชนาวี ขนาด ๓ แถบ	ชุด	๒	กำหนดอัตราให้ตามบันทึก กผค.ฯ ที่ต่อ กผค.ฯ เลขรับ ๑๓๕๔/๓๖ ลง ๓๑ ส.ค.๓๖ เพื่อใช้ราชการเป็นส่วนกลางประจำที่ กองพลศึกษา กรม นนร.รอ.ฯ รายการที่ ๑ และ ๓ ใช้ประดับสถานที่ รายการที่ ๒ , ๔ - ๖ ใช้ฝึกหัดศึกษาภาคปฏิบัติแก่ นนร.
๒	ธงประมวลาชนาวี ขนาด ๑ แถบ	ชุด	๒	
๓	ธง ACP ขนาด ๓ แถบ	ชุด	๒	
๔	ธง ACP ขนาด ๑ แถบ	ชุด	๒	
๕	ธงสองมือ	คู่	๑๕๐	
๖	ธง PREPARATIVE ขนาด ๒ แถบ	ธง	๒	
๗	ธงไตรรงค์ ขนาด ๓ แถบ	ธง	๔๐	กำหนดอัตราให้ตามบันทึก กผค.ฯ ที่ต่อ กผค.ฯ เลขรับ ๓๘๘๘/๓๖ ลง ๒๖ ส.ค.๓๖ ใช้ประดับในงานพิธีต่าง ๆ
๘	ธงราชนาวี ขนาด ๓ แถบ	ธง	๒	กำหนดอัตราให้ตามอนุมัติ จก.พท.ทร. ท้ายบันทึก รร.นร. ที่ กท ๐๕๒๕๘/๐๑๓ ลง ๔ ม.ค.๓๔ ใช้ราชการประจำที่ ร้อย รปภ.ที่ ๖ ฯ (หน่วยสมทบ รร.นร.) เพื่อใช้กับ เสาธงประจำหน่วย
๙	ธงราชนาวี ขนาด ๒ แถบ	ธง	๒	กำหนดอัตราให้ตามอนุมัติ จก.พท.ทร. ท้ายบันทึก รร.นร. ที่ กท ๐๕๒๕๘/๒๗๐ ลง ๒๐ มี.ค.๓๓ ใช้ราชการเป็นส่วนกลางประจำที่ ร้อย รปภ.ที่ ๖ ฯ เพื่อใช้กับเสาธง ประจำหน่วย
๑๐	ธงราชนาวี ขนาด ๒ แถบ	ธง	๒	กำหนดอัตราให้ตามบันทึก กผค.ฯ ที่ต่อ กผค.ฯ เลขรับ ๔๓๑๗/๓๑ ลง ๒๔ มี.ย.๓๑ เพื่อใช้กับเสาธงประจำหน่วย

ลำดับ	รายการ	หน่วยนับ	อัตรา (จำนวน)	หมายเหตุ
๑๑	ธงราชนาวี ขนาด ๘ แฉก	ธง	๒	กำหนดอัตราให้ตามบันทึก กผค.๑ ที่ต่อ กผค.๑ เลขรับ ๔๖๖๔/๓๒ ลง ๑๖ ส.ค.๓๒ เพื่อใช้กับเสาธงประจำหน่วย
๑๒	ธงชั้นยศ พล.ร.ท. ขนาด ๓ แฉก	ธง	๒	
๑๓	ธงไตรรงค์ ขนาด ๔ แฉก	ธง	๑	ใช้ประดับในงานพิธีต่าง ๆ
๑๔	ธงสามสมอ ขนาด ๔ แฉก	ธง	๑	อนุมัติให้เป็นกรณีพิเศษ
๑๕	ธงไตรรงค์ ตีตรถยนต์	ธง	๒	กำหนดอัตราให้ตามบันทึก กผค.๑ ที่ต่อ กผค.๑ เลขรับ ๐๕๒๘/๓๓ ลง ๑๔ ก.พ.๓๓ เพื่อใช้ตีตรถยนต์ประจำตำแหน่ง
๑๖	ธง ผบ.หมู่เรือ	ธง	๒	
๑๗	ธง พล.ร.อ.	ธง	๒	
๑๘	ธง พล.ร.ท.	ธง	๒	
๑๙	ธง พล.ร.ต.	ธง	๒	

การสนับสนุนธรรมาภิบาล ให้แก่ รร.นร. เป็นกรณีพิเศษ

สำหรับกรณีศึกษาที่ รร.นร.เสนอขออนุมัติกำหนดอัตราธงชาติไทยและธงราชนาวีเพื่อใช้ราชการเป็นส่วนกลางประจำหน่วยนั้น ฝ่ายอำนวยการ ฯ ได้พิจารณาเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางอนุมัติ พธ.ทร. ตามบันทึก พธ.ทร. ที่ กท ๐๕๑๘/๓๗๐๕ ลง ๑๒ ต.ค.๓๒ เรื่อง หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายธง ซึ่งในเนื้อหาดังกล่าวพอสรุปได้ ดังนี้

หน่วยบก ในการเบิกธงเพื่อใช้กับเสาธงประจำหน่วยหรือมีความจำเป็นต้องใช้เป็นการประจำให้หน่วยผู้ใช้เสนอขออนุมัติกำหนดอัตราธงจาก พธ.ทร. ก่อนการเบิก สำหรับธงบางประเภทที่มีความจำเป็นต้องใช้น้อย หรือหน่วยมีความจำเป็นต้องใช้เป็นครั้งคราว ให้หน่วยผู้ใช้เสนอขออนุมัติเบิกยืมจาก กคพธ.ฯ ,ศกส.ฯ, พธ.ฐท.สข. และ พธ.ฐท.พง. และเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจให้ส่งคืนในโอกาสแรก

หน่วยเรือ ให้เบิกได้ตามจำนวนที่จำเป็นต้องใช้ราชการในเรือเท่านั้น ถ้าธงที่ใช้เป็นครั้งคราวให้เสนอขออนุมัติเบิกยืมเช่นเดียวกับหน่วยบก

หมายเหตุ

*** การเบิกธงที่นอกเหนือจากที่กล่าว ให้หน่วยผู้ใช้เสนอขออนุมัติจาก พธ.ทร. เป็นกรณีพิเศษ ทั้งหน่วยบกและหน่วยเรือ ให้เบิกเปลี่ยน (คืนซาก) ได้เมื่อชำรุดหรือเสื่อมสภาพ ***

จากหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายธงฉบับดังกล่าว ฝ่ายอำนวยการ ฯ พิจารณาแล้ว ยังไม่สมควรกำหนดอัตราธงให้แก่ รร.นร. เนื่องจากเหตุผลความจำเป็น รวมทั้งวัตถุประสงค์ของหน่วยยังไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ฯ แต่หน่วยมีความประสงค์จะขอ กำหนดเป็นอัตรา โดยอ้างเหตุผลตามหลักเกณฑ์ฯ สำหรับหน่วยบกในข้อความที่ว่า “ในการเบิกธงเพื่อใช้กับเสาธงประจำหน่วยหรือมีความจำเป็นต้องใช้เป็นการประจำ” สามารถขออนุมัติกำหนดอัตราธงจาก พธ.ทร. ได้ ซึ่ง ฝ่ายอำนวยการ ฯ ประสานเพิ่มเติมกับหน่วยแล้วทราบว่าหน่วยมีวัตถุประสงค์จะนำธงราชนาวีและธงชาติไทยไปประดับในลักษณะไขว่กันบริเวณระเบียบด้านหน้าหอประชุมภูติอนันต์ โดยจะประดับเป็นการประจำ ซึ่งฝ่ายอำนวยการ ฯ พิจารณาแล้ว การประดับลักษณะดังกล่าวไม่ควรประดับเป็นการถาวรหรือประจำ แต่ควรประดับเฉพาะงานสำคัญๆ เสร็จแล้วควรปลดออกจะเหมาะสมกว่า แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหน่วยได้ขอเบิกยืมธงไปใช้ราชการก่อนหน้านี้แล้ว และเพื่อเป็นการผลักใช้ทางบัญชีจากระบบการเบิกจ่ายของ พธ.ทร. จึงได้พิจารณาอนุมัติจ่ายให้แก่หน่วยเป็นกรณีพิเศษโดยไม่พิจารณา กำหนดอัตราตามที่หน่วยร้องขอ

.....

อายุการใช้งาน

ลำดับ	รายการ	อายุ/เบิกเปลี่ยน
๑	ธงประมวลาชานาวี	ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ
	ธง ACP	
	ธงสองมือ	
	ธงไตรรงค์	
	ธงราชนาวี	
	ธงยศ (พล.ร.ท.)	
	ธงสามสมอ	
	ธงไตรรงค์ติตรถยนต์	
	ธง ผบ.หมู่เรือ	
	ธง พล.ร.อ., พล.ร.ท. , พล.ร.ต. ติตรถยนต์	
๒	สายเชือกสำหรับชักธง	ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ (๑ ปี)
๓	รอก	ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ
๔	หลอดไฟยอดเสา	ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ
๕	หลอดไฟพรวน	ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ
๖	หลอดไฟลังกา (สปอตไลท์)	ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ

ขนาดมาตรฐานธงที่ใช้ในกองทัพเรือ

ลำดับ	ธง	ขนาด (แถบ)	กว้าง (ซม.)	ยาว (ซม.)
๑	ธงราชนาวี	๑/๒	๒๒.๕	๓๓.๘
		๑	๔๕	๖๗.๕
		๑ ๑/๒	๖๗.๕	๑๐๑.๓
		๒	๙๐	๑๓๕
		๓	๑๓๕	๒๐๒.๕
		๔	๑๘๐	๒๗๐
		๕	๒๒๕	๓๓๗.๕
		๖	๒๗๐	๔๐๕
		๘	๓๖๐	๕๔๐
		๑๐	๔๕๐	๖๗๕
๒	ธงไตรรงค์	๑/๒	๒๒.๕	๓๓.๘
		๑	๔๕	๖๗.๕
		๑ ๑/๒	๖๗.๕	๑๐๑.๓
		๒	๙๐	๑๓๕
		๓	๑๓๕	๒๐๒.๕
		๔	๑๘๐	๒๗๐
		๕	๒๒๕	๓๓๗.๕
		๖	๒๗๐	๔๐๕
		๘	๓๖๐	๕๔๐
๓	ธงฉาน	๑	๔๕	๖๗.๕
		๑ ๑/๒	๖๗.๕	๑๐๑.๓
		๒	๙๐	๑๓๕
		๓	๑๓๕	๒๐๒.๕
๔	ธง ผบ.ทร.	๑ ๑/๒	๖๗.๕	๑๐๑.๓
		๒	๙๐	๑๓๕
๕	ธง ผบ.กร.	๓	๑๓๕	๒๐๒.๕
		๔	๑๘๐	๒๗๐
		๕	๒๒๕	๓๓๗.๕
๖	ธง ผบ.สถานี ทร.ฝ่ายบก	๖	๒๗๐	๔๐๕
๗	ธง ผบ.เรือ	ขนาดเล็ก	๕	๑๕๐
		ขนาดกลาง	๑๐	๓๐๐
		ขนาดใหญ่	๒๐	๖๐๐
๘	ธงยศ จอมพลเรือ	๑	๔๕	๔๕
		๑ ๑/๒	๖๗.๕	๖๗.๕
		๒	๙๐	๙๐

ลำดับ	เชิง	ขนาด (แถบ)	กว้าง (ซม.)	ยาว (ซม.)
๙	เชิง พล.ร.อ.	๓	๑๓๕	๑๓๕
		๔	๑๘๐	๑๘๐
		๕	๒๒๕	๒๒๕
๑๐	เชิง พล.ร.ท.	๓	๑๓๕	๑๓๕
		๔	๑๘๐	๑๘๐
		๕	๒๒๕	๒๒๕
๑๑	เชิง พล.ร.ต.	๓	๑๓๕	๑๓๕
		๔	๑๘๐	๑๘๐
		๕	๒๒๕	๒๒๕
๑๒	เชิง พล.ร.จ.	๖	๒๗๐	๒๗๐
๑๓	เชิงตำแหน่ง ผบ.หมวดเรือ	๑	๔๕	๑๑๒.๕
		๑ ๑/๒	๖๗.๕	๑๖๙
		๒	๙๐	๒๒๕
๑๔	เชิง ผบ.หมู่เรือ	๑	๔๕	๑๑๒.๕
		๑ ๑/๒	๖๗.๕	๑๖๙
		๒	๙๐	๒๒๕
๑๕	เชิง นำร่อง	๑	๔๕	๖๗.๕
		๑ ๑/๒	๖๗.๕	๑๐๑.๓
		๒	๙๐	๑๓๕
		๓	๑๓๕	๒๐๒.๕
		๔	๑๘๐	๒๗๐
		๕	๒๒๕	๓๓๗.๕
		๖	๒๗๐	๔๐๕
๑๖	เชิงผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์	๑	๔๕	๔๕
		๒	๙๐	๙๐
		๓	๑๓๕	๑๓๕
		๔	๑๘๐	๑๘๐
		๕	๒๒๕	๒๒๕
		๖	๒๗๐	๒๗๐
๑๗	ธงมหाराชใหญ่	๑	๔๕	๔๕
		๑ ๑/๒	๖๗.๕	๖๗.๕
		๒	๙๐	๙๐
		๓	๑๓๕	๑๓๕
		๔	๑๘๐	๑๘๐
		๕	๒๒๕	๒๒๕
		๖	๒๗๐	๒๗๐

ลำดับ	ธง	ขนาด (แถบ)	กว้าง (ซม.)	ยาว (ซม.)
๑๘	ธงราชินีใหญ่	๑	๔๕	๖๗.๕
		๑ ๑/๒	๖๗.๕	๑๐๑.๓
		๒	๙๐	๑๓๕
		๓	๑๓๕	๒๐๒.๕
		๔	๑๘๐	๒๗๐
		๕	๒๒๕	๓๓๗.๕
		๖	๒๗๐	๔๐๕
๑๙	ธงเยวาราชใหญ่	๑	๔๕	๔๕
		๑ ๑/๒	๖๗.๕	๖๗.๕
		๒	๙๐	๙๐
๒๐	ธงราชวงศ์ใหญ่ฝ่ายหน้า	๓	๑๓๕	๑๓๕
		๔	๑๘๐	๑๘๐
		๕	๒๒๕	๒๒๕
		๖	๒๗๐	๒๗๐
๒๑	ธงเยวาราชใหญ่ฝ่ายใน	๑	๔๕	๖๗.๕
		๑ ๑/๒	๖๗.๕	๑๐๑.๓
		๒	๙๐	๑๓๕
๒๒	ธงราชวงศ์ใหญ่ฝ่ายใน	๓	๑๓๕	๒๐๒.๕
		๔	๑๘๐	๒๗๐
		๕	๒๒๕	๓๓๗.๕
		๖	๒๗๐	๔๐๕
๒๓	ธงมหาราชน้อย	ขนาดเล็ก	๑๕	๑๒๐
		ขนาดกลาง	๓๐	๒๔๐
		ขนาดใหญ่	๖๐	๔๘๐
	ธงอักษร , ธงเลข , ธงแทน			
๒๔	ธงอักษร ก - ฤ ; A - Z	๑	๔๕	๔๕
		๒	๙๐	๙๐
		๓	๑๓๕	๑๓๕
๒๕	ธงเลขหลัก ๑ - ๐ , code	๑	๔๐	๑๐๐
		๒	๘๐	๒๐๐
		๓	๑๒๐	๓๐๐
๒๖	ธงแทน ๑ , ๒ , ๓ , ๔	๑	๔๐	๘๐
		๒	๘๐	๑๖๐

ลำดับ	ธง	ขนาด (แถบ)	กว้าง (ซม.)	ยาว (ซม.)
๒๗	ธง ACP ; ธงเลข ๑ - ๐	๑	๔๕	๔๕
		๒	๙๐	๙๐
		๓	๑๓๕	๑๓๕
	BLACK PENNANT	๑	๔๕	๑๑๒.๕
		๒	๙๐	๒๒๕
		๓	๑๓๕	๓๓๗.๕
	CORPEN	๑	๔๐	๑๐๐
		๒	๘๐	๒๐๐
		๓	๑๒๐	๓๐๐
	DESIGNATION ; DESIG	๑	๔๐	๑๐๐
		๒	๘๐	๒๐๐
		๓	๑๒๐	๓๐๐
	DIVISON ; DIV	๑	๔๕	๔๕
		๒	๙๐	๙๐
		๓	๑๓๕	๑๓๕
	EMERGENCY	๑	๔๐	๘๐
		๒	๘๐	๑๖๐
		๓	๑๒๐	๒๔๐
	FLOTILLA ; FLOT	๑	๔๕	๖๗.๕
		๒	๙๐	๑๓๕
		๓	๑๓๕	๒๐๒.๕
	FORMATION ; FORM	๑	๔๐	๑๐๐
		๒	๘๐	๒๐๐
		๓	๑๒๐	๓๐๐
	INTERROGATIVE ; INT	๑	๔๐	๑๐๐
		๒	๘๐	๒๐๐
		๓	๑๒๐	๓๐๐
	NEGATIVE ; NEGAT	๑	๔๐	๑๐๐
		๒	๘๐	๒๐๐
		๓	๑๒๐	๓๐๐
	PREPARATIVE ; PREP	๑	๔๐	๑๐๐
		๒	๘๐	๒๐๐
		๓	๑๒๐	๓๐๐
	PORT	๑	๔๕	๕๒.๕
		๒	๙๐	๑๐๕
		๓	๑๓๕	๑๕๗.๕

ลำดับ	ธง	ขนาด (แถบ)	กว้าง (ซม.)	ยาว (ซม.)
	SPEED	๑	๔๐	๘๐
		๒	๘๐	๑๖๐
		๓	๑๒๐	๒๔๐
	SQUADRON	๑	๔๕	๔๕
		๒	๙๐	๙๐
		๓	๑๓๕	๑๓๕
	STARBOARD	๑	๔๐	๑๐๐
		๒	๘๐	๒๐๐
		๓	๑๒๐	๓๐๐
	SUBDIVISION ; SUB DIV	๑	๔๕	๔๕
		๒	๙๐	๙๐
		๓	๑๓๕	๑๓๕
	TURN	๑	๔๐	๑๐๐
		๒	๘๐	๒๐๐
		๓	๑๒๐	๓๐๐
	4TH	๑	๔๐	๘๐
		๒	๘๐	๑๖๐
		๓	๑๒๐	๒๔๐

เอกสารอ้างอิง

๑. พระราชบัญญัติธง พ.ศ.๒๕๒๒
๒. ระเบียบกองทัพเรือว่าด้วยการชักธง พ.ศ.๒๕๑๔
๓. ระเบียบกองทัพเรือว่าด้วยการชักธง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๗
๔. ข้าราชการนาวิกพร. ด่วน ด่วน ๗๓/๐๓/๕๗ มวว.๑๕๑๓๒๐ ม.ค.๕๗
๕. คำสั่งกองทัพเรือ ที่ ๑๗๓/๒๕๖๐ เรื่อง การชักธงราวนในพิธีต่างๆ

.....